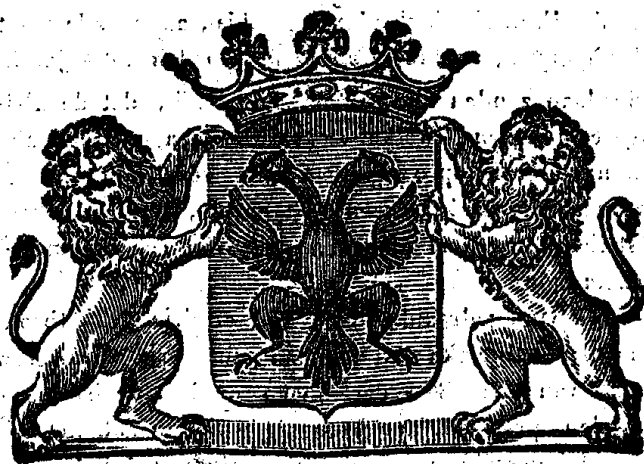

ARNHEMISCHE

COURANT.

ZONDAG 17 JANUARI.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 30 centen behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De Indische reuven van Nederland.

Iets over de financiële aangelegenheden van het rijk. — Wederlegging van Iets over de financiële aangelegenheden, door J. KRUSEMAN. — Beschouwing der kontrakten, in het jaar 1840 door het departement van koloniën gesloten met de Nederlandsche Handelsmaatschappij, door J. KRUSEMAN.

III.

Hetgeen de heer KRUSEMAN zich; in zijne Beschouwing der kontrakten, voornamelijk ter taak stelt, is de verdediging van derzelve grondwettigheid. En juist onder dat oogpunt meenen wij het kapitalisatie-kontrakt, waarop het hoofdzakelijk aankomt, te moeten bestrijden. Erkende men het als grondwettig, zoo zou men niet alleen een wettig zeer schadelijke verbindtenis van 's rijksrevenueu toestemmen, maar ook een allernoodlottigst antecedent in ons staatsregt toelaten.

De heer KRUSEMAN, dien wij overigens uit zijne laatste vertoogen nader leerden kennen als een man van groote bekwaamheid, en die, wat onder de ambtenaren aan onze ministeriën zoo uiterst zeldzaam is, zijne gedachten in zeer duidelijken en Hollandschen stijl weet uit te drukken, heeft, onzes achtens, tot verdediging der kontrakten alles bijgebragt, wat er voor bij te brengen was. Op ééne klip slechts, die hij of niet zag of niet zien wilde, strandt zijne geheele redenering; namelijk: verpanding, tot andere doeleinden dan tot behoud of verbetering van het kapitaal, is geene daad van bestuur.

De koning heeft bij uitsluiting het opperbestuur over de volkplantingen en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen.

Zoo luidt art. 60 der grondwet van 1815. Want deze grondwet, niet de herziene, moet hier worden aangehaald; vermits de kontrakten onder de eengemelde zijn aangegaan. Mogten de kontrakten, onder die grondwet, zonder toestemming der Staten-Generaal, zijn gesloten, dan zijn zij geldig, wat ook eene latere grondwettige bepaling aan art. 60 mocht hebben veranderd.

De vraag is dus of het kapitalisatie-kontrakt, krachtens art. 60, door de regering, buiten toestemming der Staten-Generaal, wettig kon worden aangegaan?

Art. 60 gaf den koning bij uitsluiting » het opperbestuur over de volkplantingen en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen. »

De uitdrukking » bezittingen van het rijk » duidt ten overvloede aan, dat het rijk volstrekt geen afstand van dezelve deed; dat de koning of zijne dynastie volstrekt geen eigendoms-regten op dezelve of hare reuven erlangde.

Onjuist is dus de uitdrukking van den heer KRUSEMAN (Verdediging, bl. 11) dat artikel 60 stilzwijgend aan den koning overliet, om over het batig saldo der Overzeesche Bezittingen naar selgevallen te beschikken. De koning, ja, mocht

zonder raadpleging der Staten-Generaal over het batig saldo ten behoeve der volkplantingen beschikken, want dit behoort onder uitsluitend opperbestuur; maar, over gezegd saldo niet tot dat einde beschikkende, was de koning verplicht er renschap van te doen aan de Staten-Generaal, want de volkplantingen, en gevolgelijk haar batig saldo, niet ten haren behoeve aangewend, zijn bezittingen van het rijk. Ziedaar de strict juridische onderscheiding, die, gelooven wij, door niemand zal worden betwist.

Waarover is nu met de Handelsmaatschappij het zoogenaamd kapitalisatie-kontrakt gesloten? Over eene schuld, voortspruitende uit opgenomen gelden ten behoeve der koloniën? — Geenzins. — Wat heeft men verbonden? Een batig saldo, dat is een aanwezig batig saldo? — Even weinig.

De door de Handelsmaatschappij voorgeschoten gelden zijn voorgeschoten aan de schatkist, waaruit dezelve genomen en zonder toestemming der Staten-Generaal gebezigd zijn.

Of dit door tusschen gestelde personen, lichamen of kassen geschied is, doet niets ter zake.

De daadzaak is, dat de Handelsmaatschappij gelden heeft voorgeschoten, onder verband van 's rijks reuven, aan personen of lichamen, die dezelve niet regtelijk konden verbinden. De daadzaak is, dat de regering, buiten weten der Kamers, beschikt heeft niet alleen over een aanwezig batig saldo, maar over nog te wachten batige saldo's; dat zij aanstaande reuven uit Indië, 's rijks eigendom, zoodra zij niet ten behoeve der koloniën worden aangewend, aan de Handelsmaatschappij heeft afgestaan.

Kon de regering dit regtens doen, zoo is het blijkbaar dat zij de reuven van Indië geheel en voor immer had kunnen verhandelen, dat is, aan 's rijks bezittingen alle waarde benemen voor het rijk.

Was de koning bevoegd om te doen, wat hij volgens de heer KRUSEMAN met regt deed, waarom zou hij dan, in stede van vijf, niet vijftig millioen uit het batig saldo van Indië aan de Handelsmaatschappij of welk ander ligchaam of persoon hebben kunnen verbinden? Waarom zou hij het, in stede van voor 9, niet voor 900 jaren hebben kunnen doen?

En zou men zoodanige bevoegdheid pttén uit het opgedragen opperbestuur over BEZITTINGEN van het rijk?

Kan uit een grondwettig kontrakt, vrijwillig door de natie met den vorst aangegaan, zulke ongerijmdheid worden afgeleid? Mogen de Staten-Generaal zulke ongerijmdheid homologeren?

In het Iets, welks schrijver ook tegen de kontrakten ijvert, wordt steeds gesproken van de Handelsmaatschappij over te halen om van dezelve af te zien. In ons oog komt geen overhalen te pas; in ons oog behooren zij, mogten zij schadelijk bevonden worden, worden vernietigd. De schrijver van Iets, zoowel als de heeren VAN DEN BOSCH en KRUSEMAN, spreken steeds van eene schuld aan de Handelsmaatschappij, wij erkennen geen rijks schuld aan de Handelsmaatschappij; daarom om spraken wij van de zoogenaamde schuld.

Heeft de Maatschappij gelden geschoten op eventueel te wachten producten, gelijk het geval is (1), zoo kan zij die hebben voorgeschoten aan Z. M. WILLEM I, of aan den heer VAN DEN BOSCH; maar niet aan den koning der Nederlanden, niet aan den minister van koloniën; want noch de minister van koloniën, noch de koning der Nederlanden hadden het regt, om, zonder toestemming der Staten-Generaal, de waarde van 's rijks bezittingen te verminderen, door gelden op te nemen op hare nog te geven reuven. Heeft dus de Handelsmaatschappij eene vordering voor dusdanige voorschotten, die vordering gaat Nederland niet aan; de Handelsmaatschappij stelle hare vordering in tegen dengene die zich verbinden kon; zij moest weten niet wien zij contracteerde en waarover. Of zou zij alleen ontslagen zijn van de regtsverplichting om 's lands wetten te kennen?

(1) In oktober 1834 heeft men met de Nederlandsche Handelsmaatschappij een kontrakt aangegaan, om op de producten van dat jaar een voorschot te geven van 18 millioen, waarvan later 6 millioen zijn overgebracht op het jaar 1835, niettegenstaande de begrooting van Indië over 1834 slechts een excident aanwees van f 10,088,506; terwijl, volgens de afgeslotene Indische boeken, na aftrek van hetgeen de in Nederland verkochte producten minder hebben opgebracht dan de begrootingsprijzen, het zuiver excident over het gemelde jaar 1834 niet meer heeft bedragen dan f 8,598,341 02, of nog niet de helft van hetgeen op dat jaar in voorschot van de Handelsmaatschappij was geraagd en bekomen.

Zoo is men van jaar tot jaar voortgegaan met te anticiperen op den oogst, zoowel van het loopende jaar als der volgende jaren, waarvan het gevolg is geweest, dat men telkens het excident van Indië heeft overschreden.

Volgens eenen door den tegenwoordigen minister van marine en koloniën aan de Staten-Generaal ingedienden staats, heeft het zuiver excident van Indië, volgens de afgeslotene Algemeene Indische boeken, na aftrek van hetgeen de producten minder hebben opgebracht dan de begrootingsprijzen, over de jaren 1834 tot en met 1838, bedragen . . . . . f 59,073,368. 34

Terwijl over dezelfde jaren door de Handelsmaatschappij aan het Departement van Koloniën aan voorschot is uitgekeerd . . . . . f 67,511,317. 89 bij, intrest . . . . . f 5,100,790. 20 f 72,612,288. 08

Zoodat men over die vijf jaren f 13,538,919. 74 meer voorschot heeft genoten dan het werkelijk zuiver excident van Indië geweest is

In het jaar 1839 is, over dat jaar, door de Handelsmaatschappij op de producten voorgeschoten nagenoeg veertien millioen, of iets minder dan het werkelijk excident van Indië nader zal bevonden worden te bedragen. Hieruit volgt, dat de schuld aan de Handelsmaatschappij door den graaf VAN DEN BOSCH onder ultimo 1839 op 40 millioen begroot, voor een belangrijk gedeelte betaald, en het voorschot dan het excident van Indië van 1834 tot 1839 heeft toegelaten, en het voorschot van 1839 niet waar kon zijn, hetgeen inschikkelijk wordt gezegd (en hetgeen, zoo wij ons niet bedriegen, ook door den heer VAN DEN BOSCH, ten vorigen jare, werd verzeleerd) dat er meer producten voorhanden waren, dan tot kwijting of dekking van die schuld van 40 millioen vereischt werd. (Bl. 14 en 15 der wederlegging van den heer KRUSEMAN)

Waarlijk, indien de heer VAN DEN BOSCH dit alles niet behoort te kan wederleggen, gaat ook zijn roem grootendeels verloren; en men erlangt, hetgeen men magt nominis umbra.

De Indische reuvenen van Nederland, dat is het batig saldo der Overzeesche bezittingen, niet ten behoeve dier bezittingen besteed, was een eigendom van den staat, waarover niet kon worden beschikt, hetwelk niet kon worden bezwaard zonder toestemming der Staten-Generaal. Neemt men dit niet aan, dan moet men aannemen dat de koning het regt heeft om de volkplantingen en bezittingen van het rijk naar goeddunken te bezwaren, te verpanden, te verkoopen. Heet dit opperbestuur?

Wij twijfelen of een Zeeuwsch lid, of de eendragtuchtigste burgemeester van wie weet welk plasdorp dit zou durven beweren; of al het talent, 't welk den heer VAN CAMPENS-NIEUWLAND moge zijn gegeven, daarvoor toereiken zou.

Wel verre dus van met den heer KRUSEMAN te gelooven » dat het aangaan der kontrakten, zoo wel » van het kapitalisatie- als van het konsignatie- » kontrakt eene zaak is, geheel buiten de bemoeijenis der Staten-Generaal, aangezien dezelve behoort tot en een uytloei is van het bestuur » der Oostindische bezittingen" (*Beschouwing*, bl. 15); wel verre van met hem te gelooven dat » krachtens » de grondwet, de koning en namens Hoogst denzelven de minister van koloniën, niet alleen hoegenaamd geene rekenschap van hunne handelingen » aan de Staten-Generaal verschuldigd waren, maar » zelfs niet van het gemaakt of te maken gebruik » van het batig saldo der Overzeesche bezittingen" (*ibid.* bl. 16), is het onze stellige overtuiging, dat de Staten-Generaal, krachtens de grondwet, die de koloniën bezittingen noemt van het rijk, waarover de koning slechts het opperbestuur en geenszins vrije beschikking heeft, — krachtens hunne roeping en den aard van onzen regeringsvorm, verplicht zijn de buiten hunne toestemming geschiede verpanding van Nederlands Indische reuvenen en het daarover met de Handelsmaatschappij gesloten kontrakt niet als wettig te erkennen; en, ter erlanging van eene nauwkeurige instructie der zaak, alles te doen, wat zij doen kunnen als Staten-Generaal die hebben gezworen: *de grondwet te handhaven, niet toe te stemmen dat daarvan bij eenige gelegenheid en onder eenig voorwendsel hoe ook genaamd afgevoeken worde, en het algemeen belang met al hun vermogen te bevorderen, zonder zich daarvan door eenige provinciale of andere bijzondere belangen te laten afrekken.*

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Semlin, 1 jan. Zoo even heeft een hier gevestigd handelshuis, met buitengewone gelegenheid, het berigt uit Konstantinopel ontvangen, dat de Porte den 17den december de volgende besluiten genomen heeft: 1°. Aan den pacha *Mehemed-Ali* wordt vergiffenis voor zijne vroegere dwaalingen verleend; hij zal dienaangaande een grootheerlijken firmān erlangen. Dit is ten genoemden dage geschied, en thans zijn registreersche onderhandelingen met den pacha mogelijk geworden, vermits hij van dit oogenblik af aan niet meer als hoogverrader kan worden beschouwd. 2°. Er zal door de hooge Porte een bijzondere afgezant naar Alexandrië worden gezonden om met *Mehemed-Ali* te beraadslagen over de middelen om de laatste Londensche bepalingen van 14 november in Syrië en Egypte te doen voltrekken; 3°. *Admiraal Walker* wordt speciaal belast om als kommissaris der Porte de Ottomannische vloot in de haven van Alexandrië over te nemen. — Als *Mehemed-Ali* zich nu onderwerpt aan hetgeen hem zal voorgeschreven worden, zoo twijfelde men te Konstantinopel niet, of het stadhoofdschap over Egypte zou hem ten minste voor levenstijd worden verleend. (*Allg. Zeit.*)

Weenen, 7 jan. Eene handelsstaffette uit Konstantinopel van den 27sten december heeft heden morgen hier de tijding aangebragt, dat de sultan *Mehemed-Ali's* onderwerping aangenomen en besloten heeft den *admiraal Walker* bey naar Alexandrië te zenden om er den pacha kennis van te geven en de Turksche vloot over te nemen. (*Allg. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 12 jan. De *Morning Chronicle*, over Spanje handelende, spreekt, op grond van eenen brief uit Madrid van den 3 dezer, regelregt tegen, wat in

sommige Fransche dagbladen gemeld is, aangaande groot beledigingen, welke *Espartero* op den 1sten januari aangedaan zouden zijn. Voorts zegt hij, dat de kleine ongeregelheden, welke er te Cordova gepleegd zijn, den naam van oproerigheden niet verdienen, en het *Journal des Débats* geen regt geven, om Spanje voor te stellen als geheel in eenen staat van regeringloosheid verkeerende.

— De wind gedraaid zijnde, zijn er drie pakketbooten van Noord-Amerika aangekomen, met brieven van New-York, van den 18den december, en met de boodschap van den president der Vereenigde Staten aan het congres, bij deszelfs opening. Dit stuk is met veel waardigheid opgesteld en bevat niets, waaruit men zou kunnen opmaken, dat deze eerste ambtenaar van den staat met weérzin de plaats aan zijnen opvolger zal inruimen. Ofschoon de boodschap breedvoerig genoeg is, kan men niet zeggen, dat dezelve zoo veel omslag van woorden bevat, als anders wel het geval was. Dezelve behelst voor het grootste gedeelte een overzicht en eene regtvaardiging van het vierjarig bestuur van den heer *van Buren*, en kan tevens aangemerkt worden als de staatkundige geloofsbelijdenis van eene der beide partijen, waarin de republiek tegenwoordig verdeeld is. Het gedeelte, dat betrekking heeft tot de grens-kwestie met Grootbritanje, waaromtrent de onderhandelingen nog voortduren, is op eenen zeer vredelievenden toon gesteld.

Zie hier hetgeen in dit staatsstuk over den vrede voorkomt: Wij zijn, zegt de heer *van Buren*, in eenen eervollen vrede met al de mogendheden, waarmede wij in eenige betrekkingen staan. Sedert de sluiting der laatste zitting is er niets gewigtigs gebeurd, dat in staat konde zijn, die zoo gewenschte goede verstandhouding te verbreken. Indien al, aan de andere zijde van onzen bol, de staatkundige hemel zich met wolken heeft bedekt, zoo hebben echter deze niet de minste schaduw geworpen, welke eenige groote gebeurtenissen op onze gelukkige kusten konden doen vooruit zien. Met de andere natiën alleen verbonden door verdragen van gemeenschappelijk belang en van verbroedering, en geenszins door verdragen, die ons jegens eene van hen verplichtingen van ernstigen aard zouden opleggen, zoo is onze eenige wens om te handhaven en te bevestigen den vrede, waardoor de beginselen der beschaving zegerieren; begingelen, die wij ons steeds bijverd hebben met edele geestdrift in ons vaderland meer en meer te doen veld winnen. Wij behooren echter op alles voorbereid te zijn, en in staat die beginselen van regtvaardigheid en verlichting te handhaven, welke ons gouvernement steeds verdedigd heeft; wanneer tusschen andere rijken vijandelijke botsingen plaats hebben, kunnen de onzijdige natiën slechts de regten hunner onafhankelijkheid handhaven, door het aannemen eener ontzag inboezemende houding, en door zich tot verdediging toe te rusten.

— Men verzekert, dat de werkzaamheden van het congres weinig belangrijk zullen wezen, en dat de zitting van korten duur zal zijn, dewijl geene gewigtige zaken behandeld zullen worden vóór de installatie van den opvolger des heeren *van Buren*.

— In den *Standard* leest men hetgeen volgt:

Gisteren zijn eenige personen ter bezigtiging van de kolossale koninklijke kaas toegelaten, voor dat dezelve algemeen zal worden ten toon gesteld. Het is eene achthoekige massa, zamengesteld uit de melk van 750 koeijen, en heeft den arbeid vereischt van 100 boerinnen, om tot den laatsten trap van stevigheid te geraken. Deze kaas heeft ruim 3 voet diameter en geëvenredigle hoogte; zij prijkt met de koninklijke wapens, omgeven van eene guirlande van laurier en eikenloof en op een wapenschild ontwaart met de roos, klaver en distel. Deze kaas zal aan de koningin worden aangeboden; doch zal benevens de tobbe, waarin zij is vervaardigd, ter bezigtiging van het publiek worden gesteld.

Zie hier nog eenige andere bijzonderheden aangaande dit opmerkelijke landhuishoudkundige voortbrengsel.

Deze kaas, die omtrent 1000 ponden weegt, en ten dage van den doop der prinses op de tafel der koningin had moeten verschijnen, is, ten gevolge eener ongelukkige omsandigheid, naar de kanselarij gebragt. Tusschen de eigenaars van de kaas een geschil ontstaan zijnde, hebben verscheiden huaren, die daarvan een model bezaten, hetzelfde naar Londen gezonden om ten toon gesteld te worden. De andere eigenaars, het gebeurde vernemende, hebben oogenblikkelijk het origineel zelf gezonden. Het model is met geweld uit de zaal van tentoonstelling verdreyen en het oorspronkelijke in deszelfs plaats gezet. Aan de kanselarij is een verzoek gerigt om ook te beletten dat het origineel ten toon worde gesteld. Het hof heeft deszelfs goedkeuring aan

het rekest verleend, zoodat uit deze twistzaak waarschijnlijk zal volgen, dat de doopplegtheid zonder kaas zal worden gevierd.

FRANKRIJK.

Parijs, 12 jan. De *Constitutionnel* wijst het artikel van den *National* te regt, waarin beweerd wordt, dat de kamer aan den minister van binnenlandsche zaken verzonden heeft het gedeelte van een verzoekschrift waarin strenge censuur gevraagd werd tegen de drukpers en tegen het tooneel. Het is gelukkig bezijden de waarheid, zegt de *Constitutionnel*, en de misvatting des redacteurs van den *National* is veroorzaakt door de particuliere gesprekken in de kamer, gedurende het voorlezen van rapporten over verzoekschriften, waardoor het vaak moeilijk wordt de woorden der rapporteurs te verstaan. Het gold enkel de censuur over het tooneel, vastgesteld bij eene wet van 9 september 1835; en de rapporteur stelde voor, het ministerie te herinneren aan de verplichting welke die wet aan hetzelfde oplegt, om namelijk een reglement omtrent de censuur van het tooneel te ontwerpen, en als ontwerp van wet aan de kamer voor te stellen.

— De politie te Bern moet in het huis van eenen slotenmaker eene geheime werkplaats van valsche munters hebben ontdekt. De stukken, welke aldaar geslagen werden, waren vijf frankstukken, met het borstbeeld van *Karel X* en van *Lodewijk Phillips*, en het jaartal 1840. Het schijnt, dat er tot nog toe niet meer dan een veertigtal vijf frankstukken in omloop waren gebragt. De slotenmaker en twee zijner knechts zijn in hechtenis genomen.

— Het *Journal des Débats* bevat het volgende:

Aan eenen brief, geschreven ter reede van Chusan op den 1sten oktober, bij het vertrek van *the Cruiser* naar Bengalen, ontleenen wij de volgende bijzonderheden: — Het garnizoen alhier bevindt zich in eenen ellendigen toestand. De bevolking schijnt niet naar hunne haardsteden te willen terugkeeren. Integendeel, de Sinezen verdwijnen meer en meer van het eiland, hun vee en de kostbaarste goederen met zich voerende. Men kan geene versche levensmiddelen op de naburige vaste kust meer bekomen, en men moet zijne toevlugt nemen tot het gezouten vleesch, dat zich aan boord bevindt, tot de rijstmagazijnen en de *sham shoa* (sterke drank uit gegiste rijst vervaardigd) waarvan men eene groote hoeveelheid in de stad *Ting-Hai* heeft gevonden. De regentijd is begonnen, de nachten zijn zeer kort, en de troepen hebben gebrek aan kleedingstukken om het gestrenge weder te kunnen tarten. Wat meer is, de woningen van Chusan zijn voor den winter slecht ingerigt. Niet één huis, hetwelk van een schoorsteen of een toestel tot stoking is voorzien. Ook kent men hier geene vensterruiten; de Sinezen bedekken hunne ramen met geëlied papier; doch men kan zulks thans niet koopen, doordien alle winkels gesloten zijn, en het papier, dat vóór de ramen zat, geheel vernield is. Buitendien verwarmen de Sinezen zich, met kleedingstuk over kleedingstuk aan te trekken, waardoor zij de koude kunnen verduren. Als het warme weder nadert trekken zij, naar gelang van het luchtgestel, het eene kleedingstuk na het andere weder uit. Voor ons Europeanen is dit weder zeer ongunstig, vooral voor diegenen, welke geruimen tijd in Indië hebben doorgebragt. Ook zijn er kwaadaardige ziekten uitgebarsten; de baikloop vooral heeft vele verwoestingen te weeg gebragt; het 49e regiment, onder anderen, telde, volgens de jongste berigten, 545 zieken, volgens andere opgaven, 575; terwijl de artillerie nog meer dan elk ander corps aan ziekten lijdt. Gelukkig, dat de sterfte niet aan het getal zieken evenredig is. De artillerie heeft slechts 1 man verloren, het 26e regiment 30, het 49e 15, de Indische vrijwilligers 25, en het 18e 24. Intusschen gelooft men, dat de troepen den winter op het eiland zullen moeten doorbrengen. De *admiraal Elliot* maakt zich gereed om zich met de *Wellesley* naar de in de nabijheid liggende stad *Ning Po* te begeven, alwaar hij hoopt versche levensmiddelen te zullen opdoen, en 20 Engelscheu, die in handen der Sinezen zijn gevallen, zoo mogelijk, de vrijheid terug te bezorgen; men verneemt ook, dat hij tijding heeft ontvangen van de aankomst van den plenipotentiaris aldaar, belast om de onderhandelingen, in de golf van *Pe-che-Le* aangevangen, ten einde te brengen.

BELGIE.

Brussel, 14 jan. In de kamer der vertegenwoordigers is een wetsontwerp goedgekeurd, waarbij het gouvernement wordt gemagtigd om de rijks etablissementen voor de aankweeking van den moerbeziënboom, en voor de opvoeding der zijdwormen, gelegen te *Maastricht*, *l'Évêque*, *Forest* en *Uccle*, te verkoopen. Door die magtiging, met groote meerderheid van stemmen door-

gegaan, heeft onze volksvertegenwoordiging den doodsteek gegeven aan eene nijverheid, waarvan men te vergeefs de overplanting naar België beproefd, en die aan de schatkist reeds groote sommen gelds gekost heeft.

Binnenlandsche berichten.

's Gravenhage, 14 Jan. Bij besluit van Z. M. van den 17den december 1840 (*Staatsblad* n°. 76) wordt behandeld het door den staatsraad gouverneur der provincie Noord-Brabant, bij resolutie van 21 januari 1840, opgeworpen conflict van attributiën, in de zaak voor de arrondissements-regtbank te 's Hertogenbosch ahangig gemaakt door J. D. van Londen, zich opwerpende tegen eene parate executie, tegen hem aangevangen door het dijk- en polderbestuur 's lands van Megen en eischer tegen gemeld bestuur; op grond, dat deze parate executie, betreffende de herstelling van zekere kribwerken, volgens eene cierung van onkosten, door de gedeputeerde staten dier provincie, bij besluit van 5 juli 1839, goedgekeurd, als administratieve daad, niet tot de bevoegdheid der regterlijke magt behoort, maar administratief moet worden afgedaan.

— Men schrijft uit Luxemburg dd. 13 dezer: — Z. M. de koning-groothertog heeft besloten, dat voortaan de Belgische voerlieden, die in het groothertogdom delfstoffen komen laden, om die naar België te voeren, zullen ontheven zijn, zich te dezer zake van een patent te voorzien, zoo lang als de Luxemburgsche voerlieden, welke vrachten van dien aard of van levensmiddelen naar de markt te Arlon overbrengen, gelijkelijk in België vrij van patent zullen zijn.

Rotterdam, 15 Jan. Over Hamburg zijn hier berichten uit Hannover tot 10 dezer, in den morgen van welken dag een vrij beduidende brand in den linker-vleugel van het koninklijk paleis was ontstaan en aanmerkelijke schade had aangerigt.

Groningen, 14 Jan. In een artikel, ter opschrift voerende: *De staatkunde der regering ontluijert zich*, schrijft de *Tolk der Vrijheid* het volgende:

» De heer van Doorn, de man waartegen zoo vele klagten zijn aangeheven, wiens verwijdering van den troon men zoo algemeen gewenscht heeft, de man die het *status quo* tegen België, dat de natie millioenen schats heeft gekost, zoo zeer voorstond, die zoo gaarne België wenscht terug te hebben om nu en dan eens in zijne vorige Vlaanderensche buitenplaatsen te rusten van den moeilijken arbeid, de man, dien men algemeen de groot-tuif van Nederland noemde, deze zelfde man is thans geenszins van den troon verwijderd maar integendeel op den hoogsten trap van denzelfden geplaatst, hij is *vice-president van den Raad van State* geworden, en zal eerstdaags als zoodanig door Zijne Majesteit zelve plechtig worden geïnstalleerd. Kan het verheffen van dien heer tot de allerhoogste waardigheden ook worden toegeschreven aan de inzichten die hij koestert omtrent eene herovering van België?

» Waarijk, wanneer men deze dingen overweegt, wanneer men nagaat hoe vele middelen in het werk worden gesteld om de katholieken te believen, dan kan men al zeer gemakkelijk tot de veronderstelling komen, dat de regering in den zin heeft, om bij de eerste de beste gelegenheid eene gewapende bedevaart naar België te doen. Zal die bedevaart met hoop op eenig goed gevolg worden ondernomen, — men begrijpt dat de katholieken dan eerst te vrienden moeten worden gemaakt, en dat de voornaamste aanvoerders der heirscharen zelf Belgen moeten zijn. (Zie de laatste militaire benoemingen).

Arnhem, 16 Jan. In eene inrigting voor krankzinnigen, die te Zutphen zal worden daargesteld, zal de behandeling der lijdern aan eene geneeskundige worden toevertrouwd, van wege het provinciale bestuur van Gelderland te benoemen.

De zoodanigen, die bij deze keuze in aanmerking wenschen te komen, moeten zich schriftelijk en uiterlijk vóór den 15den februari 1841 franco aanmelden aan griffier der staten te Arnhem; terwijl aan het provinciale gouvernement aldaar de noodige inlichtingen zijn te bekomen omtrent de voorwaarden, aan die betrekking te verbinden.

Huigelwerk

Een en ander omtrent onze financiële belangen.

Aan de Redactie.

's Gravenhage, 14 Jan.
In de maand januari 1838 schreef ik UEd. (1)
» In de daadzaak, dat de uitkomst tot heden steeds de juistheid van mijnne betragt volkomen vaststaande

(1) Zie *Arnhemse Courant* van 5 januari 1838.

heeft, vindt UEd. het beste bewijs, dat deze uit echte en zekere bronnen komen, welke voor de korrespondenten der dagbladen, die dan ook niet zeldzaam zich tegenspreken of zelfs logenstraffen, bezwaarlijk toegankelijk zijn. Ik geef aan uw blad de voorkeur, omdat hetzelfde opregt en te goeder trouw te werk gaat, terwijl zekere dagbladen alleen die berichten aan het publiek mededeelen, welke met de belangen hunner patrons of vrienden ter beurse strooken.

» UEd. zal ontwaard hebben, dat ook mijne laatste mededeeling van 22 december wederom stuksgewijze door eenige dier bladen is overgenomen; dat de zinsneden betreffende de te verwachten levendige discussiën over de betrekkingen met de Overzeesche bezittingen zijn weggelaten. Met de meeste angstvalligheid wordt door deze bladen vooral de mededeeling vermeden van al hetgeen de belangen van de handelmaatschappij ook maar van verre bedreigt, en zoo hun eenig bericht van dien aard mogt ontglippen (gelijk bij gelegenheid van de vermindering van provisie, aan het *Handelsblad*) zoo wordt zeer spoedig aan de zaak een ander voorkomen of zoodanige nitte ging gegeven, die geschikt is den kwaden indruk, zoo veel mogelijk, uit te wischen.

» Intusschen kan ik, het onlangs gegeven bericht bevestigende, UEd. ten stelligste verzekeren, dat eenige leden van de Tweede Kamer, die doorgaans veel invloed op dezelve uitoefenen en anders niet tot de zoogenaamde oppositie behooren, het vaste besluit genomen hebben, bij gelegenheid van de verhandelingen over het budget, het duistere van onze financiële instellingen zoo veel mogelijk te doen ophouden, de betrekkingen van het rijk met deszelfs Overzeesche bezittingen ernstig ter sprake te brengen en de exorbitante winstderving, die 's rijks geldmiddelen ook thans nog door de kontrakten met de handelmaatschappij lijden, met alle kracht te bestrijden. Verscheidene leden van den raad van state deelen in deze vaderlandsche gevoelens, zoo dat ook zonder medewerking van de Staten-Generaal, het rijk reeds lang aan de aan hetzelfde toekomende voordeelen zoude herkegen hebben, indien men niet de belangen van zekere personen wilde ontzien en hun den noodigen tijd vergunnen, om zich tegen verliezen te vrijwaren. Inderdaad wordt dan ook niets verzuimd om den beursprijs der aandeelen staande te houden; daar men, misschien niet ten onrechte, vreest, dat, zodra deze eenmaal begint te zakken, een panieke schrik alle gemoederen zou bemeesteren. Uw Amsterdamsche korrespondent zal UEd. mogelijk belangrijke mededeelingen ten deze kunnen geven! Mij is alleen bekend geworden, dat eenige dagbladen van veel invloed overgehaald zijn om zoo weinig mogelijk van dit onderwerp gewag te maken; vervolgens dat groote partijen aandeelen op de meest geheimzinnige wijze in beleening zijn gebracht, ten einde op elken afrekeningsdag een zeker gebrek aan aandeelen te bewerken.

» Hoe dikwerf ook de beurzen door soortgelijke kunstgrepen misleid zijn geworden, zoo vloeijen de bewerkers zich evenwel met een goed gevolg, omdat, zoo men beweert, ter beurse van Amsterdam (de eenigste, waar deze aandeelen verhandeld worden) verreweg de meeste transactiën op eenen tweemaandelijkschen afrekeningsdag en betrekkelijk zeer weinig kontant geschieden, zoodat er dus tijd genoeg bestaat om in alle stilte het lang beraamde plan ten uitvoer te brengen.

De loop van zaken heeft evenzeer de volkomen juistheid dezer berichten gestaafd, als het bewijs geleverd, dat de dagbladen der hoofdstad nopens dit gewigtig onderwerp slecht onderrigt waren, of, ten koste van het publiek, bijzondere belangen voorstonden.

Thans geloof ik UEd. te kunnen verzekeren, dat er veel hoop bestaat, dat de aahangige onderhandelingen tusschen het gouvernement en de handelmaatschappij, nopens eene wijziging der kontrakten weldra tot de gewenschte uitkomst zullen leiden. Door eene verdere gepaste vermindering van het commissie-loon enz. zullen de extra-dividenden op de aandeelen in de handelmaatschappij voor het vervolg minder hoog kunnen zijn; doch zal deze instelling in alle andere opzichten de gunst en bescherming blijven genieten, waarop haar heilzame invloed op scheepvaart, nijverheid en vertier, alsmede op de prijzen van de voortbrengselen onzer Overzeesche bezittingen — en bij gevolg op derzelver bijdrage tot schraging van 's rijks lasten, — haar zoo ruimschoots aanspraak geven. Het is ten deze opmerkenwaardig, dat het voortdurend bestaan en de voorspoed dier maatschappij door alle partijen wenschelijk wordt geacht en er slechts verschil bestaat nopens de grootte der opofferingen, die zich de staten hieren behooren te behoeven te getrouwen.

De zoo rijk doordachte financiële maatregelen in de

dagblad worden ook hier met de grootste oplettendheid gelezen. — Onmiskenbaar is hun invloed op de Tweede Kamer, die daarentegen weinig waarde hecht aan de vertoogen van dagbladen, welke met de maan van gedaante verwisselen en — te regt of ten onrechte — van deelneming in beurs-operatiën beschuldigd worden. Ook waren het de herhaalde verwijten van overdrijving, in de artikelen der *Arnhemse Courant* aan den vorigen minister van koloniën ten laste ten laste gelegd, die tot opvatting der pen door een hoog geplaatst staatsman aanleiding hebben gegeven. Wel is waar, er dreigt daardoor een stortvloed van geschriften te ontstaan, die niet alle even belangrijk zijn; doch het publiek, dat daardoor al meer en meer met de betrekkingen en de gesteldheid onzer koloniën bekend wordt, kan daarbij slechts winnen. — Van bijzonder belang zijn de discussiën der schrijvers voor de leden der Tweede Kamer, waarvan velen opregt hunne onbekendheid met de koloniale zaken betreurd hebben.

Een onderwerp, dat, zoo men verzekert, de aandacht der hooge regering en voornamelijk van het departement van financiën bezig houdt, is eene conversie, of, zoo mogelijk, algeheele intrekking der nationale uitgestelde schuld. Er moeten verscheidene plannen deswege ingediend zijn. Algemeen is de overtuiging, dat de buitengewoon lage stand der effecten dezer schuld bijzonder geschikt is om zich dezen drukkenden last van den hals te schuiven. Misschien zoude reeds tot eenigen maatregel besloten zijn, indien men niet hui-verig was voor eene vermeerdering der loopende uitgaven, zoo als de conversie dier rentelooze schuld in eenig rentgevend effect zou ten gevolge hebben. Een voorstel, waarbij ook deze moeilijkheid op eene schrandere wijze is uit den weg geruimd, moet derhalve de aandacht van onzen ijverigen minister van financiën bijzonder boeijen, zoo hetzelfde niet misschien van Zijne Excellentie zelve afkomstig is. Ik hoop, UEd. hetzelfde spoedig te kunnen mededeelen.

Wenschelijk ware het, de beurs zoo vroeg mogelijk van alle financiële ontwerpen te onderrigten, ten einde dezelve niet aan beter ingewijden tot speelbal verstrekkte, gelijk, in weerwil van herhaalde waarschuwingen, ten opzichte der aandeelen in de handelmaatschappij, misschien het geval is geweest. Van alle spellen is dat het gevaarlijkste en meest onzedelijke, waar de ééne partij den uitslag nagenoeg met zekerheid vooruit weet.

Hulde aan het Algemeen Handelsblad.

De schrijver van het werkje: *MISSISSIPPI* en van de verschillende met X. X. geteekende financiële vertoogen in de *Arnhemse Courant*, bedankt wel zeer de redactie van het *Algemeen Handelsblad* voor de uitvoerige mededeeling der in het opgemelde werkje door hem ontwikkelde denkbeelden, alsmede voor de onderscheiding, daartoe de eerplaats in sommige nummers van het *Handelsblad* gekozen en de aandacht der regering op zijne voorstellen gevestigd te hebben, want het oogmerk om het gevaar van eenen maatregel van reductie of belasting van renten zoo lang af te weren, als het immer mogelijk is. Hij vindt zich zeer geleid, dat de redactie, door geheele volzinnen schier woordelijk over te nemen, een overtuigend blijk geeft, van niet alleen zijne denkbeelden, maar ook redeneertrant en stijl volkomen goed te keuren. De bescheidenheid noopt intusschen den schrijver, het lezende publiek oplettend te maken, dat de artikelen, hoewel in het *Handelsblad* geplaatst, niet als eene onfeilbaar autoriteit zijn te beschouwen, maar, als voortbrengselen van een opgeleid doch feilbaar schrijver, met omzigtigheid moeten worden beoordeeld.

Overigens, hoewel de vier door het *Handelsblad* ter sprake gebrachte punten als: » DE BELASTING VAN DEN RENTENIER » OF VEELER OP DE INKOMSTEN VAN AANLEGZETZEN VAN DEN STAAT, EN DAARDOOR, ALS MEDEDOOR EENE BIJZONDERE BELASTING OP DE ONREUKEN VAN ZEKER VERMOGEN EN OUBREIDOM TE BEWERKEN VAN VERDEELING VAN HET BELASTINGEN (VAN LASTEN); » BEZUINIGING IN DE UITGAVEN VAN DEN STAAT; » CONVERSIE DER NATIONALE UITGESTELDE SCHULD, EN HET BETERE RESULTAAT VAN DE OVERZEESCHE BEZITTINGEN, allen op bladz. 45—50, 59—63 VAN MISSISSIPPI, ten dienende zijn bevolen en vervolgens in de *Arnhemse Courant* van 18, 24 en 28 juni 1841, nog nader toegelicht en op te loch de gedachte, dat de minister van financiën behoort te onderzoeken en te beslissen of eene reductie van renten of dergelijk middel van verligting (het bankroet) al dan niet doelmatig is te houden — niet van ons afkomstig.

